

SURAT AI-MASAD - KAPITEL 111

Ett tvinnat rep

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

I GUDS, DEN NÅDERIKES, DEN BARMHÄRTIGES NAMN

111:1

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ

MÅTTE Abu Lahab förgås! Ja, måtte han [hel och hållen] förgås!

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 1 i sura 111 lyder: "Förgås må Abu Lahabs händer, och förgås må han själv!" Den är en kraftfull fördömelse av en specifik person som motarbetade profeten Muhammed.

Här är en detaljerad förklaring av versen utifrån *lingvistisk, teologisk, historisk* och *pedagogisk* synvinkel:

Kontext och bakgrund

- **Sura 111 (Al-Masad)** är en av de få suror som nämner en individ vid namn: *Abu Lahab*, profetens farbror.
- Trots släktskapet var Abu Lahab en av de mest aggressiva motståndarna till islam under dess tidiga period i Mecka.
- Han hånade profeten offentligt, saboterade hans budskap och uppmanade andra att avvisa honom.

Lingvistisk analys

- **"Tabbat yada"** (تَبَّتْ يَدَا): Ett idiomatiskt uttryck på klassisk arabiska som betyder att någons handlingar är förgäves eller att någon är dömd till undergång. "Yada" betyder "händer", men syftar här på *handlingar, kraft eller inflytande*.
- **"Abī Lahab"** (أَبِي لَهَبٍ): Namnet betyder bokstavligen "eldens fader", vilket är

symboliskt eftersom suran avslutas med att han ska brinna i helvetets eld.

- **"Wa tabb"** (وَتَبَّ): En förstärkning – inte bara hans händer (handlingar) är förlorade, utan *han själv är förlorad*. Det är en retorisk intensifiering.

Teologisk betydelse

- Versen visar att **motstånd mot sanningen, särskilt när det sker med arrogans och hat**, leder till fördömelse.
- Abu Lahab representerar *arrogans, tribalism och blind motvilja mot gudomlig vägledning*.
- Att han nämns vid namn är ovanligt i Koranen – det understryker allvaret i hans motstånd.

Historisk dimension

- När profeten först kallade sin släkt till islam på berget Safa, svarade Abu Lahab: *"Må du gå under! Är det därför du har samlat oss?"*
- Denna vers uppenbarades som ett direkt svar på hans hån.
- Trots att han levde flera år efter uppenbarelsen, dog han utan att acceptera islam – vilket bekräftade versens profetiska karaktär.

Pedagogisk tillämpning

För ungdomar eller nybörjare kan man förklara versen så här:

Man kan använda analogin: **"Som när någon använder sina händer för att bygga något dåligt - till slut rasar det, och personen själv drabbas."**

"Det här är ett exempel på hur Koranen visar att det inte spelar någon roll om någon är rik, mäktig eller släkt med profeten – om man gör ont och motarbetar sanningen, får det konsekvenser."

111:2

مَا أَعْتَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

Vad hjälper honom [nu] hans rikedomar och allt vad han har förvärvat

Lingvistisk och retorisk analys

- **"Mā aghnā 'anhu māluhu wa mā kasab"** (مَا أَعْتَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ):
 - "Mā aghnā": betyder "kommer inte att gynna" eller "kommer inte att vara till nytta".
 - "'anhu": "för honom" – alltså Abu Lahab.
 - "māluhu": "hans rikedom".
 - "wa mā kasab": "och det han har förvärvat" – vilket kan syfta på både materiella tillgångar och barn (enligt vissa klassiska tolkningar, eftersom barn också betraktades som en form av 'förvärv').

Det är en **parallellism**: först nämns rikedom, sedan det man har förvärvat – vilket förstärker budskapet att *inget världsligt kapital kan skydda mot gudomlig rättvisa*.

Teologisk innebörd

- Versen **avfärdar idén att status, pengar eller familj kan köpa frälsning**.
- Abu Lahab var rik och inflytelserik, men hans rikedom blev **värdelös inför Gud**.
- Det är en **universell varning**: även om man är mäktig i denna värld, är det ens handlingar och tro som avgör i nästa.

Historisk kontext

- Abu Lahab använde sin rikedom för att **motarbeta profeten Muhammed** – han finansierade propaganda, hånade honom offentligt och stödde fiender till islam.
- Han trodde att hans sociala ställning skulle skydda honom – denna vers **avslöjar den illusionen**.

Pedagogisk tillämpning

För ungdomar eller nybörjare kan man säga:

En bra analogi: **"Som att ha en dyr bil men köra mot rött – bilen räddar dig inte från böter."**

”Det spelar ingen roll hur mycket pengar någon har – om man använder dem för att göra ont, hjälper de inte i slutändan.”

111:3

سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ

Han skall brinna i en Eld som blossar högt,

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Lingvistisk analys

- **”Sayaslā nāran dhāta lahab”** (سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ):
 - **”Sayaslā”**: ett verb i framtid – *han kommer att brinna* eller *han kommer att kastas in i*.
 - **”Nāran”**: *en eld* – obestämd form, vilket i arabiskan ofta antyder något fruktansvärt eller okänt i omfattning.
 - **”Dhāta lahab”**: *med flammande lågor* – ordet *lahab* betyder ”låga”, vilket är en **retorisk spegling av hans namn**, Abu Lahab (”eldens fader”).

Det finns här en **retorisk ironi**: Abu Lahab, vars namn betyder ”eldens fader”, kommer att brinna i en eld med just *lågor* – som om hans namn blev hans öde.

Teologisk innebörd

- Versen visar att **straffet är både fysiskt och symboliskt**: det är inte bara eld, utan en eld som speglar hans egen identitet.
- Det är också en **varning till andra**: arrogans, hat och aktivt motstånd mot sanningen leder till evig förlust.
- Den framtida formen (”han ska brinna”) visar att **Guds dom är fastställd men ännu inte verkställd** – vilket också visar på Guds rättvisa och tålmod.

Historisk och psykologisk kontext

- Abu Lahab var känd för sin stolthet och sin eldfängda personlighet – han var hetsig, hånfull och aggressiv.

- Denna vers speglar hans inre tillstånd: **hans inre eld av hat blir till en yttre eld i nästa liv.**

Pedagogisk tillämpning

För ungdomar eller nybörjare:

En möjlig liknelse: **"Som att leka med eld - till slut bränner man sig själv."**

"Det här visar att om man fyller sitt hjärta med hat och använder sin kraft för att skada andra, så kan det vända tillbaka mot en själv."

111:4

وَأَمْرَأْتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ

och hans hustru, alltid på språng med illvilligt skvaller och förtal,

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Lingvistisk analys

- **"Wa imra'atuhu ḥammālata al-ḥaṭab"** (وَأَمْرَأْتُهُ حَمَّالَةَ لِحَطَبِ):
 - "Imra'atuhu": "hans hustru".
 - "ḥammālata al-ḥaṭab": bokstavligen "vedbärerskan" - en aktiv form som antyder att hon **ständigt och med avsikt** bär ved.

I klassisk arabisk retorik är "vedbärerska" en **metafor för att sprida elände, rykten och hat** - som att samla bränsle till en eld av konflikt.

Historisk kontext

- Abu Lahabs hustru hette **Umm Jamil (Arwā bint Harb)**, syster till Abu Sufyan.
- Hon var känd för att **sprida lögnen och hån mot profeten Muhammed**, ibland bokstavligen genom att lägga taggar och skräp på hans väg.
- Hon bar "ved" - både bildligt (rykten, hat) och bokstavligt (för att skada profeten).

Teologisk innebörd

- Versen visar att **medskyldighet till ondska inte går obemärkt** - även om man inte är den som leder, så är aktivt stöd straffbart.
- Det är också ett exempel på att **kvinnor nämns i Koranen både som förebilder (t.ex. Maria, Asiya) och som varningar (Umm Jamil).**

Pedagogisk tillämpning

För ungdomar eller nybörjare:

En bra liknelse: **"Som att lägga ved på en mobbningseld - även om du inte tände den, gör du den värre."**

"Det här visar att om man hjälper till att sprida elakheter, även om man inte är den som börjar, så är man ändå ansvarig."

111:5

فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

skall bära ett tvinnat rep om sin hals.

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Lingvistisk analys

- **"Fī jīdihā ḥablun min masad"** (فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ):
 - "Fī jīdihā": "runt hennes hals".
 - "ḥablun": "ett rep".
 - "min masad": "av palmfiber" - *masad* är ett grovt, strävt material som användes till rep, ofta obekvämt och skavande.

Det är en **bild av slaveri, straff och skam** - att bära ett rep runt halsen är både fysiskt plågsamt och symboliskt för underkastelse.

Teologisk innebörd

- Versen visar att **hennes hat och sabotage mot profeten ledde till ett straff som speglar hennes handlingar**.
- Hon bar ved för att skada – nu bär hon ett rep som symbol för sin roll i att "föda elden".
- Det är också en **metafor för hur onda handlingar binder människan** – som att man själv knyter sitt straff runt sin hals.

Historisk kontext

- Umm Jamil bar taggar och skräp för att skada profeten – detta rep kan ses som en **återspeglning av hennes handlingar**.
- Vissa klassiska kommentatorer menar att hon kommer att bära detta rep i helvetet, som en del av sitt straff.

Pedagogisk tillämpning

För ungdomar eller nybörjare:

- *"Det här visar att om man gör ont mot andra, kan det bli som att man binder fast sig själv med sina egna handlingar."*
- En liknelse: **"Som att kasta taggar på någon – men till slut snubblar man på dem själv."**

Sammanfattning av hela suran

Sura 111 är en **kompakt men kraftfull varning** mot:

- Arrogans och hat mot sanningen (vers 1)
- Falsk trygghet i rikedom (vers 2)
- Straffets verklighet (vers 3)
- Medskyldighet till ondska (vers 4)
- Självförvållad förnedring (vers 5)

Sammanställning av sura 111 - "Al-Masad"

Vers	Text (översatt)	Betydelse	Pedagogisk nyckel
1	"Förgås må Abu Lahabs händer, och förgås må han själv!"	En kraftfull fördömelse av Abu Lahab – hans handlingar är förgäves, och han själv är förlorad.	Arrogans och hat mot sanningen leder till förlust, oavsett status.
2	"Hans rikedom och det han har förvärvat kommer inte att gynna honom."	Världsliga tillgångar kan inte rädda honom – hans pengar och inflytande är värdelösa inför Gud.	Rikedom är inget skydd om den används för att göra ont.
3	"Han ska brinna i en eld med flammande lågor."	Straffet är eld – både bokstavligt och symboliskt. Hans namn (Abu Lahab = "eldens fader") speglas i hans öde.	Hatets inre eld blir till straffets yttre eld.
4	"Och hans hustru, som bär ved."	Hans hustru är medskyldig – hon bär ved (bildligt: spred hat, rykten).	Att hjälpa till att sprida ondska gör en ansvarig.
5	"Runt halsen har hon ett rep av palmfiber."	Hon straffas med ett rep – en bild av skam, slaveri och självförvållad förnedring.	Ondska binder människan – som att snärja sig själv med sina handlingar.

Pedagogisk helhet - för undervisning

Tematisk sammanfattning

- **Motstånd mot sanningen** (Abu Lahab) → förlust.
- **Falsk trygghet i rikedom** → värdelös inför Gud.
- **Straffets verklighet** → eld, skam, förnedring.
- **Medskyldighet** (hustrun) → lika ansvar.
- **Handlingarnas konsekvenser** → man binder sitt eget öde.

Skriftlärda och deras uttalande:

Klassiska skriftlärda som Ibn Kathir, Al-Tabari och Al-Maududi betraktade sura 111 som en unik och kraftfull fördömelse av Abu Lahab och hans hustru, där deras handlingar och karaktär speglas i det straff de tilldelas. De såg suran som ett bevis på att släktskap med profeten inte ger immunitet mot Guds rättvisa.

Här är en sammanställning av vad några framstående kommentatorer sagt:

Ibn Kathir (1300-talet)

- Ibn Kathir betonar att **suran uppenbarades som ett direkt svar på Abu Lahabs hån** när profeten kallade sin släkt till islam på berget Safa.
- Han förklarar att uttrycket "*Tabbat yada*" är en metafor för **förlust av kraft, inflytande och handlingars värde**.
- Abu Lahabs hustru, enligt Ibn Kathir, **bar taggar och skräp för att skada profeten**, vilket gör hennes straff symboliskt: hon bar ved i livet, och ett rep i döden.

Al-Tabari (900-talet)

- Al-Tabari tolkar "*mā kasab*" (vers 2) som både **materiella tillgångar och barn**, eftersom barn betraktades som en form av förvärv.
- Han framhåller att **detta kapitel visar att även nära släktingar till profeten kan vara bland de mest fördömda**, vilket är ett tecken på Guds absoluta rättvisa.
- Han ser "*ḥablun min masad*" som en **bild av skam och förnedring**, inte bara fysisk smärta.

Al-Maududi (1900-talet)

- Maududi betonar att Abu Lahab var **den enda medlemmen i profetens klan som aktivt stödde bojkott och förföljelse** mot honom.
- Han ser suran som en **moralisk läxa**: att **arrogans, tribalism och hat mot sanningen leder till evig förlust**, oavsett social status.
- Han noterar att suran är **profetisk**, eftersom Abu Lahab dog som icke-troende flera år efter att den uppenbarades – vilket bekräftar Koranens sanningsanspråk.

Teologisk konsensus

- De lärda är överens om att suran är ett **bevis på att handlingar väger tyngre än släktskap**.
- Den visar att **Guds rättvisa är universell och opartisk**.
- Abu Lahab och hans hustru blir **arketyper för aktivt motstånd mot sanningen** – inte bara passiv otro.